

Prečo A.R.E.S. v OM

Rádioamatérska prevádzka a krízová komunikácia.

Medzi telekomunikačnými službami má svoje historické postavenie amatérska služba. Radiokomunikačný poriadok ITU v časti RR1, odstavci 3.33, definuje amatérsku službu ako radiokomunikačnú službu, ktorá slúži k vlastnému vzdelávaniu, vzájomnej komunikácii a technickému vývoju rádioamatérov, ako úplne autorizovaných osôb, ktoré sa zaujímajú o rádiotechniku len z osobných dôvodov a bez peňažných záujmov. Na Slovensku je rádioamatérska organizácia, zastúpená Slovenským zväzom rádioamatérov, ktorý združuje záujemcov o rádioamatérsku činnosť. Sú to vo väčšine dobrí technici, dobrí KV a VKV operátori, ktorí sa v profesionálnej oblasti buď pohybovali, alebo pohybujú okolo problematiky telekomunikácií. Svoje znalosti obhajujú pred skúšobnou komisiou Telekomunikačného úradu SR a svojou aktívnou rádioamatérskou činnosťou sa samostatne zdokonaľujú vo svojom obore. Kompletný zoznam rádioamatérov je k dispozícii na Telekomunikačnom úrade SR (cca 1.700 koncesovaných rádioamatérov).

V súčasnej dobe, keď absentuje branná výchova obyvateľstva v tejto oblasti, profesionalizácia Armády SR je v plnom prúde, Ministerstvo vnútra SR a Civilná ochrana obyvateľstva zrušili komunikáciu na KV, môžu byť rádioamatéri potrebnou komunitou, ktorej personálny i technický potenciál by mohol byť využitý počas mimoriadnych udalostí, resp. krízových situácií. Rádioamatérske spojenie sa javí ako veľmi pružné, čo sa v minulosti neraz dokázalo pri riešení krízových situácií. Napríklad pri povodniach v Českej republike, pri odstraňovaní následkov po teroristickom útoku na budovu svetového obchodného centra v USA, po katastrofe tsunami na Andamanských ostrovoch, resp. po katastrofickom hurikáne Katrina. Vlády niektorých krajín legislatívne podchytili túto komunitu, maximálne podporujú rádioamatérsku činnosť a organizácie, ktoré majú na starosti bezpečnosť občanov a civilnú ochranu, uzatvárajú zmluvy o spolupráci s rádioamatérmi pre zabezpečovanie spojenia počas mimoriadnych udalostí a finančne ich podporujú. Tak je tomu v USA a v mnohých krajinách EÚ. Rádioamatéri I. regiónu ITU (IARU) koordinujú svoju činnosť v oblasti mimoriadnych udalostí a krízových situácií dlhšiu dobu o čom svedčí konferencia GAREC 2005, ktorá sa konala v Tampere vo Fínsku. Konferencia plnila Rezolúciu 640 svetovej konferencie WARC 1979 v Ženeve, týkajúcu sa použitia radiokomunikácií v prípade prírodných katastrof v pásmach pridelených amatérskej službe.

Rádioamatéri dokážu zabezpečiť vnútroštátne, medzinárodné, resp. medzikontinentálne spojenie rôznymi druhmi prevádzky. Na celom svete, pri svojej činnosti používajú tieto komunikačné systémy:

- VKV rádiové spojenie
- KV rádiové spojenie
- Satelitné spojenie
- VKV a KV paketovú sieť

- internet ako doplnok k rádioamatérskej činnosti

Technická a prevádzková kompatibilita v rámci vnútroštátneho i medzinárodného rádioamatérstva je na veľmi vysokej úrovni. Z tohto dôvodu môže zohrať dôležitú úlohu aj pri zabezpečovaní cezhraničného spojenia.

Na základe doporučení Medzinárodnej telekomunikačnej únie ITU zriadil Slovenský zväz rádioamatérov rádioamatérsku službu A.R.E.S. na zabezpečenie rádiového spojenia rádioamatérskymi prostriedkami v mimoriadnych situáciách. Jej zameranie a činnosť môže byť prospešné samosprávam obcí i štátnej správe. Cieľom Rádioamatérskej tiesňovej služby A.R.E.S. nie je konkurovať v tejto oblasti profesionálne kompetentným orgánom a organizáciám, ale účinne pomáhať, kvalifikovane doplniť čas a priestor na úseku zabezpečovania krízovej komunikácie do nabehtutia profesionálnych systémov. Slovenský zväz rádioamatérov pravidelne 1 krát v týždni testuje lokálne VKV i KV rádiové spojenie na území SR po skončení vysielania rádioamatérskych správ. Slováci rádioamatéri disponujú „Paketovou rádioamatérskou sieťou“, ktorá má možnosti prenosu dát rýchlosťou 1,2 kbps nielen v rámci častí územia SR, ale i do zahraničia. Ďalej „Prevádzáčovou rádioamatérskou sieťou“, ktorá má regionálny charakter a v niektorých prípadoch presahuje do susedných štátov. Prevádzka sú umiestnené na vhodných dominantách (na kopcoch), čím je zabezpečený potrebný dosah rádiostaní. O zabezpečenie prevádzky týchto sietí sa dobrovoľne starajú rádioamatéri za podpory sponzorov (poskytnutie priestorov, zariadení, energie, ...). Dosah spojenia je síce miestny, alebo regionálny, ale práve možnosť rádioamatérov môže nahradiť tak potrebnú komunikáciu pri výpadku verejnej telefónnej siete a sietí GSM počas mimoriadnych udalostí.

Jaro OM1II